

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) III. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden

sütőtörtökön és szombaton este.

Árúség: Jókai-utca 12.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Jókai-utca 4. sz.)

Pihenő.

(k.) Az országgyűlés hétfőn berekesztetett, illetve saját akarata folytán üléseit október hó 8-dikáig elnapolta, s ezzel megkezdődött a képviselők nagy vakációja. S ha visszapillantunk a lefolyt évre, azt kell látnunk, hogy az erősek gyengültek s a gyengék erősödtek. A szabadelvű párt, mely körmönfont politikájával oly erősnek hitte magát, megtántorodott a husos fazék gőzétől, s meghasonlott önmagában; a hatalmi polcziól lepottyant nagyságok felekezeti izgatásokkal iparkodnak léket vágni a helyökre jutott hatalmasok razagánján, s prótestáns flastromot razasztanak önsebükre, s akkor is jajgatnak, mikor semmi se fáj. A Tisza-gárda trombitása Bánffy, s mivel politikai indulójuk már elavult, új nótát kezdtek régi melódiával s tánczoltatni kezdték a felekezeti kérdést. Így oszlott meg a nagy liberális tábor s hihetőleg a haza üdve s javára.

A függetlenségi s nemzeti párt bárniként variálódott is a vezérférfiak nevével, mégis csak stagnált, nagy munkára képtelen volt. Nem láttuk opponáló képességét, nem vitte harcra embereit kellő erővel, s a széthuzás szelleme már csak régi dicsőségének árnyékában hagyta megpihenni elerőtlenedett hatalmasait.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Igaz emberek.

Irta: **Prigl Olga.**

Furcsa gondolataim támadnak olykor. Oda-képzem magam valamely szomszéd világtestre s onnan olyannak látom a mi földgolyóbisunkat, mint egy játéklabdát. A szép hegyeit, völgyeit; az ezüstsín, kék s a jó Isten tudja, hányféle árnyalatban megénekelte nagy és apró vizeit csak sötétebb és világosabb pontoknak, sávoznak látom rajta, a hogy keresztül-kasul futják fantasztikus cirádaként. Mind közelebb s közelebb válik ki belőle egy-egy nagy alkotásnak a távolságban miniatűr alakban látszó formája, a karsu obeliszkek nyulánk felkiáltójelként, ezerszögletű toronytetők aranyozott kupoláikkal, furcsa lebegő boltívek a szélesebb folyamszalagokon, a mik alatt százával fut keresztül valami mozgó portéka, innen csak akkora, mint egy cserebogár. Ehhez hasonló furcsaságok szaladgálnak a kanyargós lejtőn, mélységes szakadékok fölött, kerülgetve a karsu obeliszkek, ezerszögletű tornyok körül gubbaszkodó megannyi hangyabolyt, hol mindenütt él, mozog a milliárd

Ritkán tűnt fel mint ellenzék s így gyengesége volt az erejében megfogyatkozott szabadelvű párt támasza.

Örömmel jelzem, hogy a néppárt, mely felett születésekor gúnymosolylyal húzták meg a lélekharangot az ellenlábások, még mindig él. Sőt élete már félelmetessé válik azokra nézve, a kik néhány évvel ezelőtt szóra is alig méltatták. A néppárt most is a keresztény szeretet pártja. Párt, mely keblére fogadja a kicsinyeket. Egy hatalmas nép, mely magába foglalja a nagyokat. Keresztény párt, mely az élet koronájáért tűr és szenved, szenvedve küzd, küzdeni fog hitéért, királyáért, hazájáért, ha kell, körme szakadtaig a nélkül azonban, hogy gyűlölni képes volna. Párt, mely alkotmányos, mely csak törvényadta jogával él, s minden magyar honpolgárt testvérenek tekint. Párt, mely hazafias, mert ezeréves történetünk földjében gyökerezik s iparkodik megtartani a magyar hazát a magyaroknak úgy, a mint azt örököltük. Párt, mely királyi, mert hű. S kell, hogy erős legyen e párt, mert Istenben hisz s meg nem tagadja Krisztust.

S ez a lelkes párt emelt fővel, nyílt homlokmal állt ellenségei elé s bár az ellenség számszerint nagyobb, hivatalban és hatalomban erősebb, pénzben gazdagabb, ravaszágban okosabb, gyűlölség-

nyüzgő hangya, a kik magukat odalent embereknek nevezik. Hogy küzködnék azok, hogy kapkodják el egymástól az utolsó kenyérmorzsát, hány törekszik feljutni a maga óhajtott dicsősége hangyabolyának magaslatára, mint gurul le onnan egy hajszál híjján s hogy kaczag a többi, míg a másik oldalon kapaszkodik s szorítja le a harmadikat, kit szintén sóvárgó vágyakozás kerget följebb, följebb. Olykor előveszem meszelátómat s kutatom, keresem a hangyában az embert, az igaz embert. Ugy lehet a fénytörő lencsém törtek el, vagy valami malicziózus pók lálolt kötött elébük, hogy én csak hasztalan kerestem.

A háziasszonyom nyitott be egy napon hozzám. Meglepett a látogatása, mert még sohase tette. Tartózkodó, szinte félnék volt irányomban, gyakran elkerült, hogy csak ne találkozzunk. Különbön el is volt foglalva mindig. Az urára és négy apró gyermekére mosott, vasalt egyre és sokszor hallottam, a mint pörölt. Rikácsoló volt a hangja ilyenkor s valóban kellemetlennek tetszett vörös arczával, a mint az emeleti szűk kis folyosón a szénvasalót lóbálta. Az én ablakom odanyíltott s gyakran láthattam őt ebben a helyzetben. Fákó, kék kötőjével meg-megtörülte arczán az izzadságot,

ben kegyetlenebb: védte az igazát léptenyomon, síkra szállt az igazság érdekében s bizott meggyőződésében: az igazság szava a nép szava, a nép szava Isten szava s Isten szavának győzni kell!

S most, midőn az országgyűlés pihenni küldi harczosait, pihenni nem szabad! Folytatni kell a megtisztult eszmék szabadságharczát a föld szabadságáért, a polgárok szabadságáért és a vallás szabadságáért! Hívei vagyunk a szabadságnak, mely 900 éves örökségünk s ezen örökünköl a kormány meg nem foszthat. Az alkotmány jogával, mint paizsszal védjük magunkat és családunkat, hogy gyermekeinket a poroszok oltárainktól el ne hajtsák! Nincs hát pihenésre idő! Munkálkodni kell, kinek-kinek saját erejéhez mérten! Meg kell törni az ellenség hatalmát, mely felekezeti izgatásokkal szabadelvű czégér alatt toborozza híveit s szent koronánk megeseonkításával, a kereszt megvalázásával ingerli harcra békés hajlamainkat.

A néppárt Rác-Almásán.

Kies fekvésű dunamenti községünk nagy ünnepet ült ma. Falai között üdvözölhetette a rác-almásai kerületnek csaknem valamennyi keresztény választóját, akik testvériesen fogadtatva a községbeliek által, hatalmas tüntetést rendeztek a néppárt mellett. A mai népgyűlés szónokai: *Zichy Aladár gróf, Buzáth Ferenc* és

simára fésült sárga haja fénylett, a hogy a nap rásütött.

A két kisebbik gyereke rendszeren ott moztott ezalatt a küszöbön. Nyájas arczu, szép kis szöke fiúk voltak s mindig tiszták. Szinte kiváltak a ház többi gyerekei közül s többször láttam őket, a mint sóvárogva nézettek lefelé az udvarra, a hol a velük egykoruak fülüg mazzatosan, jókedvűen futkároztak.

Milyen jó azoknak, beszélt a sóhajtás, mely titkon eszszott el a szájaeskájukról, mert még sétálni is olyan katonás fontossággal vitte őket az anyjuk s a négy fiu egyszerre vette le a kalapját, ha köszönt, mintegy zsinórhuzára. A kolléganéi, a kis apró hivatalnoknék, el-elpletykáltak róla:

— Minő hiu ez az asszony! Hiú és önző még a gyermekeire is. Dehogy is szereti őket, csak kérkedik velük . . .

Mondom, engem meglepett, hogy Gáthyné bejött hozzám. Félszegen ült le a divánra, a melyen helyet kínáltam neki s zavartan kezdte:

— Kedves kisasszony, engedjen meg . . .

Azonban hova-tovább lágyabb lett a hangja s a hogy nekimelegedve beszélt, még a vonásai is kisimultak:

— Ugy kérem, hatan voltunk mi gyer-
ke-

Mai lapunk 4 oldal.

Kálmán Károly orsz. képviselő és msgr. **Robitzek** Ferenc nagymarosi plebános gyönyörű szónoklatokat intéztek a sok ezernyi néphez.

Négy év előtt nem győzhetett Rác-Al más-on a néppárt. A mai gyűlés már is annyit jelent, hogy a jövő választásnál a néppárt lesz a rác-almási mandátum.

Zichy Aladár gróf, **Buzáth** Ferenc, **Kálmán** Károly és msgr. **Robitzek** Ferenc, akikhez **Bonitz** Ferenc, az Alkotmány szerkesztője és **Nóttér** Antal dr., az Alkotmány főmunkatársa csatlakozott a feltizenkét órai vonattal érkeztek Budapest felől Rác-Almásra. Ott a pályaudvaron hatalmas néptömeg várta s miután **Csucs** István káplán néhány szóval üdvözölte a vendégeket, a felhívás iskolásányok pedig díszes bokrétaát nyújtották át **Zichy** Aladár grófnak, 30 főből álló lovas bandérium vezetése alatt hosszú kocsi-sorban a községbe indultak a vendégek és **Pödör** István esperes-plebános háznál szállottak meg, ahova aztán gyors egymásutánban érkeztek meg a környékbeli papok s rendkívül sokan a kerület világi keresztény intelligenciája köréből.

A gyűlés délután 3 órakor vette kezdetét a Szentháromságterén s impozáns látványt nyújtott közvetlenül a gyűlés megnyitása előtt a duna-adornyi polgárok felvonulása, akik negyven kocsi-val két hatalmas nemzeti zászlóval és saját zenekarokkal jöttek. Tömegesen jöttek a polgárok Nagy-Perkátáról, 200-an Duna-Penteléről, Hercegfalváról, Duna-Földvállról, Rác-Kevéből, Sár-Szent-Miklósról stb. Az összegyűlt nép — négyötöd részben gazdák — legalább is 4000 főre rugott.

A virágokkal és nemzeti lobogókkal díszített szónoki emelvényen és körülötte a szónokokon és a Budapestről érkezett többi vendégekön kívül láttuk: Lehooczy Dániel földbirtokost, Paczona Istvánt, Bajor Józsefet, Duna-Penteléről, Ujváry Józsefet és Bélát, Hajas Mihályt és Szávics Miklóst, továbbá Negro, Kopácsy, Scherer, Bodor, Zmertych és Bauer gazdatiszteket, Bajzák Istvánt, Vörös Józsefet, Péter Károlyt, Rác Antal tanítókat, Hupka Sándort, Puck Istvánt stb. A papság köréből **Pödör** István rácalmási, esperes-plebános és káplánján, **Csucs** Istvánon kívül **Lajos** József c. kanonokot, **Büttel** Károly d.-pen-telei plebánost, **Posics** Mihályt, **Csongédy** Gyula, **Brtoun** Ferenc, **Keresztes** György plebánosokat, **Kapitány** Gyula, **Lukatos** Frigyes, **Pintér** Ferenc, **Mészáros** István, **Lauch** István káplá-nokat, stb.

A hatóságot **Abt** Ödön szolgabíró és **Horváth** Gyula szolgabírói irnok képviselték igen tapintatosan.

Három órakor **Pödör** István esperes-plebá-

két fiu, négy leány. Bizony szép számmal, ha-nem abban az időben csak volt a szegény szü-leinknek miből. Isten nyugtassa őket, de jobb világ is volt az! Nekem ugyan már kevesebb jutott belőle, tetszik tudni, én voltam a leg-kisebb s hogy akkortájt volt az a borzasztó rossz termés. Aztán meg másfelől is sok csapás ért bennünket, a jó Isten a megmondhatója. Igaz, hogy két nővérem akkor már férjnél volt, a két fiu is a maga szárnyán, csak hogy igen büszkék voltak a szüleim s nem akartak az uri móddal alább hagyni. Szegény anyám értett hozzá legkivált, no meg **Bertha**, a ki a legszebb volt köztünk. Kedves kisasszony, ha én azt el-tudnám mondani, hogy milyen szép is volt az a leány! Az utczán megfordultak utána s még egy báró is volt a kérői között. Csak elbánt rövidesen valamennyivel. Nem tudott kibékülni azzal a gondolattal, hogy no most már egyhez lesz kötve örökre. Csak addig volt előtte kedves valaki, a mig meg nem tudta hódítani, azután meg eldobta magától. Sokszor az anyámnak is a szemére vettem, mért nem parancsol rá a nénémre. Megis fogadta, hogy így-amgy, meg-mossa a fejét, de csak gyöngö volt hozzá. Tu-dom is én, megbabonázta valahogyan, nagyon büszke volt a szépségére.

nos megnyitotta a gyűlést, lelkes szavakkal üdvözölve a szónokokat és dicsőítve a néppárt ke-resztény hazafias elveit. A nép zajosan megjel-nezte **Pödört**, mire

Zichy Aladár gróf igen lendületes beszédet intézett a népgyűléshez. Az adonyiak két hatal-mas lobogója között állva messzire esengő orgá-nummal örvendezve üdvözölte, lelkesítette a né-pet, a néppárt elvei; mellett való rendíthetlen kitartásra.

A sokáig tartó éljenzés után **Buzáth** Ferenc tartott lebilincselő és meggyőző előadást a nép-párt országgyűlési működéséről.

A lelkesedést csak fokozta **Zichy** Nándor gróf távirata.

Ezután **Robitzek** Ferenc nagymarosi ple-bános lépett elő, aki 1892-ben képviselőjelöltje volt a rácalmási kerületnek. A felekezeten államról és az egyházpolitikáról beszélt.

Végül **Kálmán** Károly intézett néhány buz-dító és lelkesítő szót az egybegyűlt néphez. Beszédét a nép a legnagyobb lelkesedéssel fogadta.

Ezen beszéd hatása alatt zárta be **Zichy** Aladár gróf rövid, hangulatos szavakkal a gyű-lést. Végül az egész sok ezernyi gyülekezet levett kalappal elénekelte a Himnusz.

UJDONSÁGOK.

— **Urnap a felsővárosban.** A felsővárosi szent Sebestyén templomban szokás szerint va-sárnap tartatott meg az urnapi körmenet. Reggel fél 6-kor és 7-kor csendes mise volt; 8 órakerés nagy mise és mise után elindult a körmenet a felállított négy oltárhoz. Ugy a nagy misét, mint a körmenetet **Tamás** Vilmos esperes plebános végezte.

— **A Vörösmarty-ünnepély.** A f. évi decem-ber elsején rendezendő Vörösmarty százados em-lékünnep nagy rendező-bizottsága f. hó 17-én vasárnap délelőtt gr. **Zichy** Jenő elnökelete alatt a Vörösmarty-kör helyiségében ülést tartott. Az ülésen megjelent a magyar tud. Akadémia nevé-ben **Gyulai** Pál, a Kisfaludy-társaság pedig **Vargha** Gyula titkárt küldte ki kebeléből. Gr. **Zichy** Jenő üdvözölve a megjelent bizottsági ta-gokat, felkéri **Vértessy** József igazgatót, hogy adja elő az ünnep keletkezéséről, ismertesse meg az eddig tett intézkedéseket és az ünnep elké-szített, lapunkban már közölt tervezetét, hogy a bizottság tagjai hozzászólhassanak.

Vértessy József előadja, hogy a kör csakis a Vörösmarty-család megkérdése után vette ke-zébe az országos ünnep rendezését. **Gyulai** Pál,

az Akadémia nevében kijelenti, hogy habár az Akadémia külön is meg fogja ülni Vörösmarty születésének százados évfordulóját, országos ün-nepnek azonban a székesfejérvári Vörösmarty-kör ál-tal rendezendő ünnepélyt tartják és azon nem küldöttésgileg, hanem testületileg fognak részt-venni. Hasonló értelemben szól **Vargha** Gyula, a Kisfaludy-társaság nevében.

Vértessy igazgató ezután felsorolja, hogy kik-ből áll a rendező-bizottság. Elnöke gr. **Zichy** Jenő, helyettes elnök **Vértessy** József, tagjai pe-dig az Akadémia részéről **Gyulai** Pál, **Szily** Kál-mán, és **Beöthy** Zoltán; a Kisfaludy-társaság ré-széről **Vargha** Gyula, és **Kozma** Andor; a Petőfi-társaság részéről pedig **Bartók** Lajos; továbbá **Váradi** Antal, ki ünnepi prólogot fog írni, dr. **Vass** Bertalan, ki az emlékbeszéd tartására vállalkozott; a megye részéről 11, a város ré-széről pedig 8 törvényhatósági bizottsági tag. E bizottságba azután az ülés végén mindkét tör-vényhatóság területén levő orsz. képviselőket is-meghívták. A kisebb bizottságba az eddigi tagok mellé a főkapitányt is beválasztották.

A tervezet pontjaihoz legelőször is **Meszlény** Pál szólott, hogy a gyorsvonat megállhat-e a sorompónál, mert a nyílt pályán való megállás elvileg tilos. Azután az időpontra nézve javas-latba hozza, hogy tartsák az ünnepélyt korábban, midőn a részvételi kedv is nagyobb lenne, mert az esetleges csunya zord idő, sokakat vissza fog tartani a részvételtől. **Gyulai** Pál, **Vargha** Gyula és **Havranek** József felszólalásai után a deczemberi határnap mellett maradnak.

Vörösmarty levelezéseinek ismertetésénél dr. **Kuthy** József ajánlja, hogy e helyett juttassanak a meghívott irodalmi társaságoknak aktív szere-pet és kérjék meg őket egy-egy beszéd tartására. **Gyulai** Pál szerint, a szobor koszorúzás alkalmá-val agyis mindegyik társaság fog néhány szót szólani; ezt el lehetne végezni a terebben is s így három kis beszéddel bővílné a program.

Ezután az emléktábla szövegét megállapító bizottságot állítják egybe; tagjai lettek: **Gyulai** Pál, **Vargha** Gyula, dr. **Vass** Bertalan, dr. **Kuthy** József. **Meszlény** Pál a tábla elhelyezését illetőleg szólal fel, de ennek megállapítására még elég idő van. Az irodalmi ünnepély a megyéhez termében fog lefolyni. A sorrendet annak idején lapunk-ban közöljük. Az ünnepi óda írására **Vargha** Gyulát kérte fel a bizottság, ki örömmel fog a kérésnek eleget tenni. A záróbeszéd megtartására pedig dr. **Schlamađinger** Jenő indítványa folytán **Havranek** József polgármestert kérték meg. Banket és este a városi színházban díszelőadás fogja be-rekeszteni az ünnepséget. Gróf **Zichy** Jenő indít-ványa folytán a főgymnásiumnak emléktáblával való megjelölése is felvetetett a tervezetbe.

Én aztán elmentem hazulról, nem birtam ki tovább, de meg az apám is elhalt időközben. Egyik asszonynémenél húzódtam meg s ugy titkon himeztem egy nagy fémernémű üzletbe, nem akartam a más kenyerén lenni. Attól gyöngült meg a kezem. Ugyebár, hogy untatom? De most olyan jól esik kibeszélni magamat?... Sólajtott. Megnyugtattam, hogy a világért sem unatkozom, sőt jól esik a bizalma. Megsimo-gatott az erős, kidolgozott kezeivel s szinte barátságosan fészkelte be magát a divánszög-letbe:

— Olyan jó itt... No mondom, ez a szerencsétlen **Bertha** oda is utánam jött, az anyánkat magára hagyta. Én akkor lettem épen menyasszony. Nem a mostani uramé, hanem... Világért se panaszkodom a férjemre, hisz tán a jó Isten se teremtett nálánál jobb embert, de... Lehet, hogy nem is tudnám azt a másikat ugy szeretni ma, mint akkor a bolond leányfejem-mel... Most csak nagyon sajnálom szerényét, mert olyan becsületes volt. A nénémbe szeretett belé s mint hogy ezt nekem megmondja, inkább a halálba ment. Vissza se szeretek arra az időre gondolni. És **Bertha**? Még egy év sem telt el utána, hogy megszökött valami kóbor komédiás-sal. Azóta oda van. Az anyánkat sírba vitte a

szegény, a testvéreim egy se akar tudni róla s most egyszerre ir nekem, tizenöt esztendő óta először. Hogy megtért, hogy a lábam porát is-megcsókolja... Mit csináljak, kedves kisasszony? Igaz, hogy szűken vagyunk itthon, a szegény uram tesz, vesz, fárad egész nap, hogy csak a kenyerünk meglegyen, magam se-ülök tétlenül s aztán ettől a kis szobától is olyan jól esett a házbér, sok kital belőle... De csak nem kívánom, hogy a jó Isten meg-verjen, mert méltán verhető, ha a tulajdon testvéreimet elüzném... Azért bátorokdátam be, édes kisasszony, hogy a szobánkar most már szükségünk van, tessék megengedni...

Az órára pillantott.

— És már milyen késő, hogy elfecsegtem az időt! Ugy-e nem veszi tőlem rossz néven, tessék elhinni, a tizenöt év óta nem voltam ilyen őszinte senkihez, talán még a férjemhez sem. Olyan régóta szeretem a kisasszonyt, de nem mertem közeledni...

Szinte reszketett, hogy az ajtón kikisértem. A magas hársorok mögül felbukó hold fénye-ézüst sugárt hintett rá s a szelid fehér sugárban ugy láttam az asszonyt, mint igaz embert kereső álmaimnak megtestesült ideálját.

Végül *Vértessy* igazgató az eddig elért eredményről számolt be. Szótment ezer meghívó s 101 válasz érkezett a körhöz. Eljövetelet megígérte eddig hét miniszter, több püspök, 31 törv. hatóság, 23 testület, 3 középiskola, 7 törv. hatóság küldöttséget jelentett be 40 taggal. *Zichy* Jenő gróf néhány szóval megköszönte a bizottság szives fáradságát és az ülést bezárta.

Déli 1 órakor a budapesti vendégek tiszteletére a ciszterciák vendégszerető rendháza fényes ebédet adott. Délután pedig bemutatták a vendégeknek a mi egyedüli üdülő és szórakozó helyünket a lövöldét, hol egy ideig élvezettel hallgatták a honvéd zenekar játékát. A lövöldéből a vasúti indóházba mentek s az esti vonattal visszatértek Budapestre.

— **A képkiallítás.** Tegnap ismét megállott a városnál előtt a nagy butorszállító kocsi, csak-hogy most nem szedtek ki belőle semmit, hanem inkább belerakták azon képeket, melyek a kiállításon el nem keltek. A képkiallítás távozott el városunkból, átadva a városnak nagyszerűt ismét az ő rendes hivatásának. A kiállítás czéljáról és hatásáról több ízben szözlöttünk már. Most a távozás alkalmával csupán csak köszönetünknek adhattunk kifejezést egy a kiállító művészeknek, különösen pedig *Németh* Lajos urnak, ki a kiállítás létrehozása által alkalmat nyújtott nekünk megismerkedni a magyar festészet több jeles alkotásával és a siker érdekében is ő fáradozott legtovább. Sajnos, hogy a szép erkölcsi sikert nem kísérte nyomon az anyagi rész is. Az eladások terén az eredmény kielégítő lehet, amennyiben szobrokat képeket egybevéve 18 drb. műtárgy adatott el. A látogatási kedv azonban nem igen elégítette ki a kiállító művészek várokozását, mert hisz a 2000-dik látogató csak nem kopogtatott be. Mint legújabb maczenast *Zichy* Aladár grófot említhetjük, ki *Aggházy* Gyula „Kukoricza-csász” című képét vette meg. Egy műpártoló társaság pedig *Németh* Lajos „Táj-kép tehennel” című képét kisorsolta. A szerencsés nyerő *Lipsey* Lajos városi aljegyző lett.

— **Honvédeink eltávazása.** A 17-ik honvéd gyalog-ezred helyben állomásozó két zászlóalja má délután a zenekarral együtt menet gyakorlatozat tartva utnak indul Veszprém felé. Hajmáskor tájékan harcászati gyakorlat fog lefolyni a veszprémi zászlóaljakkal. Innét aztán szerdán dél tájban zeneszó mellett bevonulnak Veszprémbe, hol zenekarunk meg az nap este térerét fog adni, aztán pedig Sopronba indul. Derék honvédeink mintegy hat hétig maradnak távol.

— **Zongora-vizsga.** Folyó hó 16-án tartotta *Nimesy* Mariska, jó hírnévként örvendő zongoratanító, tanítványainak vizsgálatát a főgymnasium disztermében szép számú közönség előtt. A szépen összeállított műsor 1. és 2. száma *Oberecht* Ilonka betegsége miatt bár elmaradt, kárpótolva voltunk a többi tanítványok szép játéka által. Mindjárt az első pontnál (3.) *Szöke* Jolánka szerzett csinos játékkal és valóban feltűnő jó taktus érzékével dícsérlet és elismerést nemcsak saját magának, hanem fiatal tanítónőjének, *Heisz* Mariskának is, ki bebizonyította, hogy mesterének nyomdokait buzgón követi. Üdvözljük őt, mint városunk legifjabb zongoratanítónőjét és sok sikert kívánunk további működéséhez. *Szöke* Jolánka után *Czajlik* Ilonka játszotta Köhlertől: „Tánc a gyermekszobában”; ugy evvel, mint különösen mesterével előadott „Románzá”-val kiérdemelvén a közönség tapsait. Az „Echo des Montagnes”-t csinosan játszották 6 kézzel: *Czajlik* Mariska, *Szöke* Jolánka és *Havranek* Tibor. Az utóbbi különösen *Schwarz* „Froschinn”-jával sok tapost aratott. *Czajlik* Mariska, *Wenzel* „Waldesfrieden”-jében, majd a *Kovács* Steffikével előadott „Sonatine”-ben adta kiváló jelét haladásának. *Kovács* Steffike játszott ezután Schumanntól egy „Sicilianisch”-t és *Wartensteintól* „Grazietta”-t szép sikerrel. *Kovács* Elvira erőteljes és biztos játékkal, *Poór* „Az alföldön halászegény vagyok én” változataiban és a mesterével négy kézzel előadott „Galopp”-ban brillirozott. Szépen játszotta *Szabó* *Bakos* Anna Beethoven G.-moll Sonatáját, majd mesterével *Aggházy* „Magyar Rondo”-ját. *Molnár* László „Székely” „Magyar Rapsodiájával méltán nagy hatást ért el. Különösen feltűnő volt nála az a kellemes kéztartás,

mely a férfiaknak ritkán sajátja. *Pollasek* Anna és *Heisz* Mariska játékaról tán felesleges is szólni, hisz mindkettőről tudja a város közönsége, hogy ők már ott állanak, ahol többé nem tanulni, hanem csak gyakorolni kell, hogy mesterekké váljanak; mégis megemlíthjük, hogy *Pollasek* Anna *Weber* „Invitation à la Valse”-ját játszotta, melynek végső akkordjait a felhangzó taps nyomta el. A kis trász tanító: *Heisz* Mariska is bebizonyította, hogy joggal vállalkozott a tanítás nehéz feladatára, mivel előbb Chopin igen nehéz *As-dur* *Walzerjét* játszotta, képzett és erőteljes játékát egész teljességében bemutatván, majd *Dupon* örök szépségű „Etude de Trilles”-jében ragyogtatta kiváló technicáját és játékkal ekleantansan bebizonyította, hogy egy kiválóan képzett, kész tanítóval állunk szemben, ki szorgalmával az első közé küzdötte magát. Végezetül *Heisz* Mariska és *Pollasek* Anna játszottak *Chovántól* 4 kézzel magyar tánczokat, méltóképp fejezve be a mindvégig élvezetes hangversenyt, melynek kiváló sikerében egyaránt érdeme van a tanítványok szorgalmának, valamint a buzgón fáradozó kiváló képzettségű tanítóknak.

— **Ezredünnepe.** A 12. uhlanus ezred f. é. június 24-én ezredünnepejét tartja. — Dél-előtt a lovaslaktanya udvarán tábori mise lesz. — Délután a m. kir. V. honvéderület zenéje játszik és a legénység megvendégléteik. — Az ezredparancsnokság ezután hívja meg tisztelettel a hatóságokat, intézeteket, köröket, valamint azon személyeket, kik ezen ünnepegyiránt érdeklődnek. — Az ezredünnepegy bense jellegénél fogva külön meghívók nem lesznek kiadva. — A laktanyába szabad a bemenet mindenki részére, mégis este 9 órakor távozásra kéri fel az ezredparancsnokság a t. közönséget, mert a legénység felvigyázása különben nagy nehézséggel járna.

— **Az önk. tüzöltő egyesületnek Knittelhoffer** Károly a helybeli önk. tüzöltő egyesület parancsnoki pénztárának 4 koronát adományozott. Városunk e fontos intézményének segélyezése valóban méltó a dícséretre.

— **Uj gyárterv.** A bozeni első déltiroli konzervgyár részvénytársaság megbízottjai jártak a napokban *Havranek* József polgármesternél, ma pedig helyszíni szemlét is tartottak a városban. Van tehát ismét új terv, lehet róla beszélni tárgyalni s a gyár majd ismét felépül — más-hol, mint rendszeren.

— **Földmérési gyakorlatok.** A honvéd Ludovica akadémia növendékei július 24. és 25-én *Vaál*, *Kajászószentpéter* és *Baracska* községek környékén földmérési gyakorlatokat fognak tartani.

— **A sóstói hulla.** *Kis* István 76 éves gáz-utca 10. szám alatti lakos f. hó 9-én hazulról eltűnt s azóta nem találtak nyomára. Vasárnap f. hó 17-én délelőtt *Petőcz* János városi tehén és a sóstó első részén járkálva a sás között egy emberi hullát talált. Azonnal jelentést tett erről a rendőrségnek a honnan *Polczér* Péter alkapi-tány, *Tömörny* vizsgáló-bíró és *Molnár* dr. kerületi orvos azonnal a helyszínére mentek és a vizsgálatot megejtették. A hulla teljesen feloszott állapotban feküdt a nád között, csontjairól a húst a vízi állatok már leették, mert már körül-belül 8 napig volt a vízben. A ruháról és a némi legépségben maradt testrészből megállapították, hogy a hulla az eltűnt *Kis* István, kit később felesége is felismert. Amint mondják a katonai özéllővözetet akarta megnézni s ezért szándékozott átgázolni a tavon, hol kézakarva-avagy véletlenségből, nem lehet tudni, vesztét találta.

— **A törekvő tanító.** *Wenger* Tamás városi tanító a vallás és közoktatásügyi miniszter a hebegők és dadogók kiképzésére rendelt tanfolyamra felvette és ugyanezen alkalommal 100 korona állami segélyben fogja részesíteni. A tanfolyam dr. *Sarló* *Arthur* vezetése alatt körülbelül 3 hétig fog tartani.

— **Vásár elhalasztás.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy *Káloz* község szeptember 24-dike helyett szept. 26-án tartassák meg az országos vásárt.

— **A tüzöltő mulatság.** Ki ne ismerné azt a kedélyes mulatságot, melylyel az önkéntes tüzöltő egyeslet minden évben mulattatja a közönséget és a mely mindig vidám hangulat mellett szokott végbemenni, bővelkedvén a komikusnál-komikusabb programmpontokban. Az anyagi rész is rendszeren jól szokott beütni s az egyeslet pénztárát mindig szép összeggel növeli. Vasárnap délután folyt le az idei mulatság. Volt ez alkalommal is lekvárevés, bögreleütés, gyertya kivéves a vízből, zsemleharapás stb., melyeknél a nyertes különféle nyereménytárgyat kapott. A közönség nem fogyott ki a kacagásból látva a nagy lekváros lepényben elrejtett ezüst forintost minden áron elérni akaró inas gyerekek összekent-fent arczát, avagy nem nevelteséges-e az, midőn a bekötött szemű vállalkozó mindenképen igyekszik egy magasra felkötött bögrét leütni s midőn végre ez sikerül, jutalmul a benne levő víz mind a nyaka közé zúdul. A mulatságra mintegy 1050 jegy kelt el, tehát az anyagi eredmény is szép sikert mutat. A mulatság lefolyása a következő volt: zsömleevés, nyertes *Mellári* József; köcsögütés, nyertes *Gyukovics* István; lepényevés, nyertesek *Horvát* József és *Gyukovics* István; fazékütés, nyertes *Csonka* István; gyertya kivéves a vízből, nyertes *Bajcsi* Mihály. Ezt követte a „Boxer lázadás” című tréfás harczjáték. Győzők a boxerek. Utána 25 nyeremény sorsoltatott ki.

— **A mértékeket tessék rendszerben tartani.** Több részről felmerült panasz folytán a rendőrség hirdetményt tett közbe, melyben figyelmezteti az üzlet tulajdonosokat, hogy mérlegeiket, sulykait és egyéb mértékeit a közforgalomban használható állapotban tartsák, mert az ellenőrzési vizsgálat alkalmával az elközbáson kívül az 1874. évi VIII. t.-cz. 19. §. fog alkalmaztatni az elárúsítók ellen.

— **Tüzöltő tisztek tanfolyama.** A belügyminiszter értesítette a fővárost, hogy az országos tüzöltőtiszti tanfolyam ez idén július 22-től augusztus 10-ig tartatik meg. Ezt az értesítést a miniszter az összes törvényhatóságoknak megküldötte.

— **Tüz.** Tegnap este 8 órakor kongatás zavarta meg a város nyugalmát. Már-már valami nagyobb tüzesetre gondolt a közönség s sietve ment a felsőváros felé. Azonban minden aggodalom feleslegessé vált, mert csak egy kis szalmatüz volt az egész. Dr. *Borchert* Jenő várkörút 17. szám alatti házában gyulladt meg egy zárt deszka félszerben mintegy két kocsi szalma. A keletkező tüzet *Pollák* szállító kocsisai és a kivonult tüzöltők csakhamar elnyomták. Kár nem igen van, mert csak a félszer oldala égett meg egy kissé s ez is biztosítva volt. A tűzrendőri helyszíni szemle ma délelőtt tartatott meg s amint mondják valószínűleg játszó gyermekek idézték elő a veszedelmet.

— **Öngyilkosság.** *Wieland* Ádám 66 éves onodi földműves már régebb idő óta nagy betegségben szenvedett s e miatt több ízben ellegelte már, hogy megöli magát. Vejenél *Fábián* Mártonnál lakott s f. hó 13-án, midőn veje kint dolgozott a szőlőben, egy a szoba gerendázatáról lelógó kötélre, melybe a beteg ember kapaszkodni szokott, hogy felkelhessen, életuntóságában magát felakasztotta. Az öngyilkosságát a házban lakó *Kibicz* Éva 12 éves leány vette legelőszőr észre s rögtön segítségül hívta atyját, de már késő volt. Dr. *Szauer* György járásorvos meg-ejtve az orvosrendőri vizsgálatot, külső sérüléseket nem talált s így az öngyilkosság kétségtelemné lett.

— **A hirdetési bélyeg** és ezzel együtt a plakát- valamint a naptár-bélyeg megszüntetéséről szóló törvényczikk megnyerte a királyi szentesítést. Julius hónap elsejétől kezdve semmi-féle hirdetési bélyeg (sem hirdetés, sem közlemény, sem apróhirdetés után) a szokásos 30 krajczáros bélyegilletéket fizetni nem kell; a hirdetemények (plakátok, az utcán osztogatott reklámcedulák, újságmelléletek) után eddig be-

szedett egy- és kétkrajzáros bélyegilletéket sem, végre a naptárbélyeg is megszűnik és pedig az 1901. évre szóló naptárak már az 1900. év-folyama alatt bélyegtelenül kiadhatók és áruba bocsáthatók. Ezzel az ipari és kereskedelmi hirdetés céljaira felszabadult teljesen a publicitásnak hatalmas ereje, amely megbecsülhetetlen szolgálatot tesz minden vállalkozásnak. A törvényozó, mely 1900. év június hónap 4-én nyert szentesítést és június hónap 12-én kihirdetett az Országos Törvénytár-ban, így szól:

1. §. A naptárak bélyegkötelezettsége 1900. december 31-én, a hirdetmények, hírlapi beiktatások, külföldi hírlapok és külföldi időszakos lapok bélyegkötelezettsége ellenben 1900. június 30-án megszűnik; az ez időpontokig bezárólag esedékessé váló ilyen bélyegilletékek azonban szabályszerűen lerovandó s el nem engedhető.

2. §. Az 1900. évre szóló, el nem kelt bélyegzett naptárak után lerótt bélyegilletékek, amennyiben a naptárakat a kiadó az illetékes pénzügyi hivatalhoz 1900. december 1-éig beszolgáltatja s amennyiben azokon a használatnak semmi nyoma nem látható készpénzben visszatérítendő. Más jogcímen az 1900. évre szóló naptárak után szóló naptárak után lerótt bélyegilletékek sem részben, sem egészben vissza nem téríthető.

Az 1900. évre szóló naptárak már az 1900. év folyama alatt bélyegtelenül kiadhatók és áruba bocsáthatók.

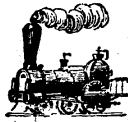
3. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. K. Bodalk. A levelet türelmetlenül várjuk.

Mintha. A szabadságharcos elbesszélések cizkijására vonatkozó terve ellen mi nehézségünk sincs — nem is volt. Az a bevezetésfele összesen két sorra akart terjedni, indokolandó az első résznek kétszeri megjelenését. Leadjuk amit megérkezik előre megállapított terve szerint, mert jó kézből jön. A lap ismét rendszeresen elmegy, ha nem menne egy vagy két példány, jelezzék nekünk, hogy megtehessek a szükséges lépéseket.

Felolós szerkesztő: Chay Antal.

Uj

Vasuti menetrend.

— 1900. május 1. —

Budapest	Székesfejérvár	N. Kanizsa	ind.	érk.	ind.	érk.
Szem. v. 6.50 reg.	9.01 d. e.	9.26 d. e.	1.40 d. u.			
Gyors v. 8.00 reg.	9.16 d. e.	9.21 d. e.	11.57 d. e.			
Szem. v. 1.30 d. u.	3.35 d. u.	3.45 d. u.	8.05 este.			
Szem. v. 4.25 d. u.	6.22 este.	6.32 este.	8.40 est*)			
Gyors v. 8.00 este.	9.17 este.	9.22 este.	12.07 éjjel			
Szem. v. 9.25 este.	11.33 este.	11.43 este.	3.52 éjjel			

*) Csak július 1-től közl. Boglárig.

Nagy-Kanizsa	Székesfejérvár	Budapest	ind.	érk.	ind.	érk.
Szem. v. 12.15 éjjel	4.16 reg.	4.24 reg.	6.32 reg.			
Gyors v. 5.47 reg.	8.27 reg.	8.35 reg.	9.53 reg.			
Szem. v. 5.05 reg.	6.59 r.**)	7.05 reg.	8.58 reg.			
Szem. v. 9.30 d. e.	2.03 d. u.	2.35 d. u.	4.42 d. u.			
Szem. v. 2.00 d. u.	6.13 d. u.	6.23 este.	8.33 este			
Gyors v. 5.03 este.	7.48 este.	7.58 este.	9.20 este			

**) Junius 1-től Boglártól közl.
Junius 1-től szept. 15-ig, vasár- és Ünnepnapi közlekedik.

Boglár ind.	Székesfejérvár ér.	Budapest ind.	érk.
Sz. v. 7.35 este	9.45 este	9.51 este	11.25 este

Komárom ind.	Székesfejérvár ér.
Sz. v. 4.07 reg.	6.54 reg.
Sz. v. 12.14 d. u.	2.27 d. u.
V. v. 6.20 este.	11.09 éjjel.

Székesfejérvár ind.	Komárom ér.
Sz. v. 6.15 reg.	8.40 reg.
V. v. 9.50 d. e.	2.50 d. u.
Sz. v. 9.32 este.	12.32 éjjel.

Székesfejérvár ind.	Veszprém ér.	Veszprém ind.	Sz.-Fejérvár ér.
Sz. v. 9.21 d. e.	10.45 d. e.	V. v. 5.23 reg.	6.49 reg.
V. v. 1.00 d. u.	2.33 d. u.	Sz. v. 7.07 reg.	8.22 reg.
V. v. 9.57 este.	11.00 éjjel	Sz. v. 4.52 d. u.	6.03 este.
		T. v. 7.19 este	10.09 est*)

*) Junius 1-től szept. 15-ig minden ünnep és vasárnap valamint csütörtökön közl. Ind. Péthről 8 óra 27 p. este.

Székesfejérvár ind.	Adony-Szabolcs ér.	Paks ér.
V. v. 8.40 reg.	9.54 reg.	2.33 d. u.
V. v. 3.50 d. u.	5.17 d. u.	9.33 este.

Paks ind.	Adony-Szabolcs ér.	Sz.-Fejérvár ér.
V. v. 2.00 éjjel	6.23 reg.	7.40 reg.
V. v. 1.49 d. u.	6.06 este	7.25 este.

Székesfejérvár ind.	Bicske ér.
V. v. 9.30 reg.	12.31 d. u.
V. v. 1.59 d. u.	4.53 d. u.

Hirdetmény.

Gróf Esterházy Miklós-Móricz ur ő méltóságának tulajdonát képező, Komárom-megyében, Oroszlány község határában létező két őrlő malma (mindegyik 2 pár kőre berendezve) f. évi október 1-től 3 vagy 6 évre bérbeadatik.

Ajánlatok az uradalmi főtisztséghez, Csákvárra küldendőek.

Csákvár, 1900. június 13.

Urad. főtisztség.